



מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

גיליון 14 יוני 2007

תוכן עינים:

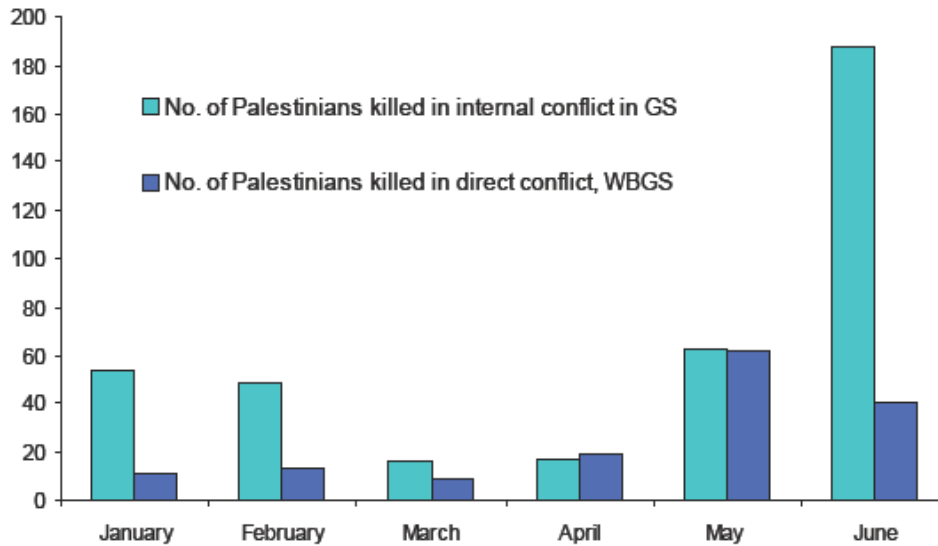
1	עמ'	הנושאים העיקריים
4	עמ'	מיקוד איזורי
5	עמ'	הגנה על אזרחים
6	עמ'	הגנה על ילדים
7	עמ'	אלימות ורכוש פרטי
8	עמ'	גישה וחופש תנועה
9	עמ'	תנאים סוציו-אקונומיים
10	עמ'	בריאות
12	עמ'	בטחון במזון וחקלאות
13	עמ'	מים ותברואה
14	עמ'	חינוך

הנושאים העיקריים

רמת אלימות חסרת תקדים בין הפלגים ברצועת עזה

ב-9 ביוני קרסה הפסקת האש שהושגה בין הפתח והחמאס ב-19 במאי 2007, ומעשי האלימות בין אנשי הכוחות המזוינים, המזוהים עם הפתח, לבין אנשי "הכוח הביצועי", הכפוף לחמאס, פרצו ביתר שאת. החמאס השלים את השתלטותו על רצועת עזה עד ה-15 ביולי. 188 פלסטינים נהרגו ו-840 נוספים נפצעו במהלך מעשי האלימות ברצועה. מספר ההרוגים ממעשי האלימות הפנימיים, בהשוואה למאי 2007 (63), גדל פי שלוש. כתוצאה מהאלימות הפנימית נהרגו ברצועה מתחילת השנה 386 בני אדם, פי 2.5 ממספר הפלסטינים שנהרגו כתוצאה ישירה מהסכסוך עם ישראל במהלך 2007 (155), בגדה המערבית וברצועה גם יחד. בגדה המערבית נערכו פעולות תגמול כנגד אנשי חמאס כולל מספר חטיפות ומעצר של כ-200 אנשי חמאס בידי כוחו הבטחון של הרשות הפלסטינית.

מספר ההרוגים הפלסטינים בעימותים פנימיים ברצועה ומספר ההרוגים הפלסטינים בעימות מול ישראל ברצועה ובגדה



שיבוש חיי היום יום ברצועה והפרעות להזרמת הסיוע ההומניטארי לרצועה

חיי היום יום של האוכלוסייה הפלסטינית שובשו כליל בעיצומם של הקרבות העזים בין ה-9 וה-15 ביוני. כמו כן, שובשו גם משלוחי הסיוע ההומניטארי לרצועה. לתושבי הרצועה לא התאפשרה גישה חופשית לשירותי בריאות חיוניים ולחנויות לממכר מוצרי מזון. לאחר הריגתם של שני עובדי אונר"א ב-13 ביוני, הסוכנות הכריזה על השעיית כל שירותיה לאלתר. השירותים חודשו במלוא היקפם ב-17 ביוני. בין ה-11 וה-17 ביוני התבקשו כל עובדי האו"ם ברצועה לעבוד מבתיהם. בימי הקרבות הקשים בין הפלגים סוכנויות האו"ם קבלו דיווחים אודות התקפות על בתי חולים, חטיפת אמבולנסים והוצאות להורג ללא משפט. בעיקבות דיווחים אלה, סוכנויות האו"ם הפועלות ברצועה פרסמו ב-13 ביוני גילוי דעת שבו הביעו "חשש כבד לנוכח הפרות רציניות של חוק זכויות האדם והחוק ההומניטארי הבינלאומי".

פרוק ממשלת האחדות והרכבת ממשלת חירום

הנשיא הפלסטיני מחמוד עבאס הודיע ב-14 ביוני 2007 על פירוק ממשלת האחדות וב-16 ביוני השביע את ממשלת החירום החדשה. עם הרחקת החמאס מהממשלה הפלסטינית, חודש הסיוע הבינלאומי לרשות הפלסטינית במלוא היקפו. הדבר בא בהמשך להחלטת האיחוד האירופי מתחילת יוני לחדש את הסיוע הפיננסי למשרד האוצר הפלסטיני. חידוש הסיוע בא בעת שהרשות הפלסטינית סובלת ממשבר פיסקלי קשה וחובות כבדים, בעיקר בשל השעיית תשלום משכורות עובדי הרשות. כמו כן, על פי סקר שערך אירגון OXFAM הבריטי, החוב הממוצע של משפחה פלסטינית במדגם עומד על \$1,750. ברצועת עזה, אחת מכל 15,000 משפחות חייבת \$25,000.

המעברים סגורים; אלפים תקועים בגבול רפיח

המעברים לרצועת עזה נסגרו בהדרגה החל מה-9 ביוני, היום בו התחדשו הקרבות ברצועה. לסגר זה יש השלכות משמעותיות על כלכלת רצועת עזה ועל היכולת לספק סיוע הומניטארי לתושביה. נכון ל-30 ביוני, מעברי רפיח וארז עודם סגורים בשל העובדה שהישראלים והפלסטינים טרם כוננו מנגנוני תאום. מעבר קרני גם כן סגור, למעט שרוול מסוע המופעל מעת לעת מחוץ למעבר עצמו. המסוע הופעל ב-28–29 ביוני להעברת גרעיני תבואה, בעיקר חיטה לרצועה. היבוא ההומניטארי לרצועה הועבר בעיקר דרך מעברי כרם שלום וסופה ואולם, מצב דברים זה איננו יכול להתמיד בטווח הארוך, בעיקר בשל העדר תשתיות במעבר סופה והתפוקה המצומצמת של מעבר כרם שלום. על פי הערכות האו"ם יש צורך להכניס

לרצועה מדי שבוע לכל הפחות 900 מטעני סחורות (משאית מטען עם גרר אחד) על מנת לענות על הצרכים הבסיסיים ביותר של האוכלוסייה. 625 מטענים של מזון חיוני ואספקה רפואית (כולל מזון לבעלי חיים) ו-275 מטענים נוספים של מוצרים חיוניים. כ-6,000 אזרחים פלסטינים נלכדו בצד המצרי של גבול רפיח, בכללם חולים החוזרים מקבלת טיפול רפואי בחו"ל.

ענף התעשייה ברצועה נמצא תחת לחץ כבד מנשוא בשל אי היכולת לייבא חומרי גלם וחלקי חילוף ולייצא מוצרים מוגמרים. בנוסף לכך, לאי יכולתו של המגזר הפרטי ברצועה לפעול במלוא הפוטנציאל יש השפעה מכרעת על הכלכלה: 54% מכלכלת הרצועה תלויה במגזר הפרטי ולפיכך, המשך הסגר על הרצועה מאיים להטביע את הכלכלה הפלסטינית אל תוך מיתון עמוק יותר, תוך הגברה דרמטית של ההזדקקות לסיוע הומניטארי בינלאומי, הנמצא ברמה גבוהה ביותר כבר עתה, ובכך להגביר עוד יותר את התלות בסיוע.

לסגירת המעברים השפעה שלילית גדולה על ענף החקלאות ברצועת עזה

ההתפתחויות הפוליטיות ברצועת עזה בחודש יוני, אשר בעיקבותיהם הודק הסגר, השפיעו באורח דרמטי על ענף החקלאות המקומי, ענף החיוני לאספקת מוצרי מזון טריים ומזינים לאוכלוסייה. כמו כן, הסגר השפיעה לרעה על הכנסות החקלאים. עליית מחירי התשומות החקלאיות הכוללות מזון לבעלי חיים, מוצרים וטרינאריים, דשנים וחומרי הדברה, יחד עם ירידת מחירי התוצרת החקלאית בשווקים המקומיים (כתוצאה מהצפת השווקים בתוצרת שיועדה לייצוא) משפיעים על כדאיות הענף כולו ומעלים חששות כבדים ביחס לעתיד העונה החקלאית הקרובה.

עלות התשומות והתוצרת החקלאית

פרט תשומה/תוצרת	מאי 2007	יוני 2007	הערות
מזון לפרגיות (למאכל) בש"ח	1,700	2,100	עליית מחיר של 24% הביאה למכירה מוקדמת של הפרגיות במשקל נמוך יותר
מזון לעופות מטילות בש"ח	1,400	1,650	עליית מחיר של 18% הביאה לעליית מחירי הביצים
30 ביצים למאכל בש"ח	14	17	עליה של 21%
דגי לוקוס / לק"ג	150	50	בד"כ ליצוא, ירידה של 66%
קלמארי / לק"ג	70	30	בד"כ ליצוא, ירידה של 57%
סה"כ כמות הביצים המופרות המיובאות בחודש	2,247,660	961,000	ירידה של 57%

קרבות בין הפלגים, הרכבת ממשלה חדשה, ההשפעה על בריאות

שירותי הבריאות הושפעו לרעה באופן מיוחד בזמן שהקרבות בין הפלגים היו בעיצומם. לתושבים היה קשה מאד להגיע לשירותי הבריאות. דווח על חילופי אש בין כותלי בתי החולים הציבוריים ושני אמבולנסים נחטפו על ידי חמושים פלסטינים. (פרטים נוספים בהמשך). החלטתו של הנשיא הפלסטיני מחמוד עבאס לפטר את כל עובדי הציבור שהתקבלו לעבודה במוסדות הרשות אחרי ה-25 בינואר 2006 עלולה להשפיע על גורלם של 24,000 שכירים שהועסקו במגזר הציבורי ובכוחות הבטחון כולל, על פי הערכות ראשוניות, כ-1000 מעסקים על ידי משרד הבריאות הפלסטיני. כמו כן, ממשלת הרשות החליטה כי תושבי רצועת עזה אינם צריכים לשלם עבור שירותים ציבוריים, כולל מיסים מקומיים ודמי שירות שונים. כתוצאה מחוסר הודאות הפיננסית ברצועה, ספקים רבים חדלו לספק

סחורות, כולל מוצרי מזון, חומרי ניקוי, וציוד משרדי לבתי החולים והדבר גורם להיווצרות מחסור.

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות או"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח: United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

מיקוד איזורי

הגדה המערבית כולל ירושלים המזרחית

בית הדין הישראלי הגבוה דחה את עתירתם של תושבי סוסיא

בית הדין הישראלי הגבוה, בישיבתו מיום ה-6 ביוני, דחה עתירה בעניינם של תושבי סוסיא, עתירה אותה הגישו ב-2001 (מספר תושבי סוסיא עומד על 250). טיפולו של בית המשפט בעתירה זאת והפעולות הנובעות מפסק דין זה, עלולות לשהפיע על קהילות נוספות באיזור זה. בית הדין התיר בעבר לתושבי האיזור להמשיך ולהתגורר על אדמתם עד לקבלת החלטה סופית בעניינם. בדיון שנערך בחודש יוני, בית המשפט הקציב לתושבי סוסיא חודש ימים בלבד על מנת להגיש למת"ק תוכניות בניה לקבלת היתרי בניה. ב-25 וב-26 ביוני מנע צה"ל את כניסתם לאדמות סוסיא של סוקרים שנשכרו על ידי הקהילה וזאת למרות שכניסתם תואמה מבעוד מועד. ההחלטה להתיר לתושבים לבנות במקום או להורות לצה"ל לגרש אותם ולהרוס את מגוריהם נתונה בידי המת"ק. במידה ואכן יגורשו, תהיה זו הפעם החמישית ש-13 המשפחות המתגוררות בכפר מגורשות מאדמותיהם. לפעולת גירוש אפשרית עלולה להיות השפעה שלילית על גורלן של קהילות נוספות, ובמיוחד תושבי מסאפר יאטה (סה"כ 1,200 תושבים) אשר תביעה דומה בעניינם תלויה ועומדת בפני בית המשפט הגבוה.

בית הדין הישראלי הגבוה הוציא ב-14 בדצמבר 2006 פסיקה המחייבת את צה"ל לפרק בתוך ששה חודשים את מכשול הבטון שהקים לאורך כביש מספר 317. בחודש יוני סיפק בית המשפט לצה"ל פסק זמן נוסף להציג בפניו "פתרון יצירתי" למיני-גדר". (לאחר חתימת דו"ח זה התפרסם כי פסק בית הדין הגבוה פסק בחודש יולי כי על צה"ל לפרק לאלתר תוך 14 יום את המכשול לאורך כביש 317).

רצועת עזה

בקיטנות הקיץ של אונר"א משתתפים כמאתיים אלף ילדים

ארגון אונר"א השיק לקראת סוף חודש יוני תוכנית בשם "קיטנות קיץ", שנועדה לילדי רצועת עזה. פתיחת התוכנית התעכבה בשבוע בשל הלחימה הפנימית בין הפלגים הלוחמים בעזה. בתוכנית משתתפים כמאתיים אלף ילדים, והיא מציעה מגוון רחב של פעילויות לשעות הפנאי ופעילויות חינוכיות. תוכנית "קיטנות קיץ" היא חלק מהניסיון של אונר"א למתן את השלכות המשבר הנוכחי על ידי מתן סיוע חיוני ישיר, ובאמצעות יוזמות פיתוח יצירתיות שמטרתן שיפור איכות חייהם של המוטבים.

הגנה על אזרחים

"כל הפעולות שמטרתן כיבוד מלא של זכויות הפרט בהתאם לחוקי זכויות האדם הבינלאומי, החוק ההומניטארי הבינלאומי, וחוק הפליטים".⁸

ניתוח המגמות בנושא ההגנה על אזרחים

מספר מקרי המוות שמקורם בסכסוך הישראלי-פלסטיני ירד בכמחצית בחודש יוני בהשוואה למאי 2007 (40 לעומת 63), כתוצאה מירידה של 44.4 אחוזים במקרי המוות שהתרחשו ברצועת עזה. הנתון נמוך מממוצע ההרוגים החודשי בשנת 2006, אך כמעט כפול מהנתון המקביל לשנת 2005. כמו-כן, חל גידול קטן במספר ההרוגים בגדה המערבית (10 לעומת 8) ומרבית מקרי מוות אלה (7) התרחשו בצפון הגדה המערבית. בדומה לכך, מספר הפצועים בתקריות הקשורות לסכסוך הישראלי-פלסטיני ירד ב-47 אחוזים, ירידה זו הורגשה הן בגדה והן ברצועה.

בחודש יוני 2007 מספר ההרוגים בעימותים הפנימיים גדל פי שלושה בהשוואה לחודש מאי ועמד על 193 הרוגים – שיא שלילי חסר תקדים. נתון זה גדול פי חמישה ממספר ההרוגים בסכסוך עם ישראל, והוא מהווה 77 אחוזים מסך מקרי המוות בחודש זה. מספר הפצועים הכללי, 1,047 פצועים, הוא הנתון החודשי הגבוה ביותר מאז ינואר 2005. 83 אחוזים מהפצועים נפצעו בעימותים הפנימיים, ו-14 אחוזים מהם נפצעו בתקריות הקשורות לעימות עם ישראל.

שירותי הבריאות הושפעו לרעה מהלחימה בין הפלגים

הלחימה הפנימית בין הפלגים, שנמשכה בין ה-9 ל-14 ביוני, פגעה משמעותית במתן שירותי בריאות, בפינוי הפצועים ומנעה מהחולים ומהצוותים הרפואיים גישה לבתי החולים. החוק ההומניטארי המנהיגי הבינלאומי קובע במפורש שיש לאפשר לפצועים ולחולים גישה לטיפול הרפואי המקיף ביותר האפשרי. יש לכבד ולהגן בכל מצב על יחידות רפואה, תעבורה וכוח אדם, ואולם, קבוצות של חמושים ירו זו לעבר זו ליד בתי חולים ואף בתוכם, כפי שקרה בבתי החולים בבית חאנון ובשיפא. לאחר שארבעה חולים נהרגו ועשרה נפצעו, בית החולים של בית חאנון הפסיק לתפקד. משרד הבריאות הפלסטיני דיווח על שני מקרים בהם אמבולנסים של הסהר האדום הפלסטיני נחטפו, אחד מהם במהלך פינוי פצוע. מרכזי בריאות עיקריים תפקדו בצורה חלקית בלבד, ושבע מתוך 19 המרפאות של ארגון אונר"א נסגרו. בתי החולים תפקדו במתכונת חירום בלבד, ודווח על מחסור במנות דם בשל העובדה שהתורמים התקשו להגיע לבתי החולים.

בריאות הנפש של נשים

האלימות הפנימית גרמה לעלייה ניכרת במספר הנשים המבקשות ייעוץ נפשי במרכזי הנשים של רשת "סבאיה", בהשוואה לחודשים הקודמים. צוותי ארגון UNIFEM דיווחו כי מספר הפונות רשם גידול מ-44 נשים בחודש מאי 2007 ל-99 בחודש יוני 2007 בבית חאנון, ומ-42 ל-68 במאוסי.

התקפה על הפגנת נשים לא אלימה

בתגובה לפרץ האלימות הפנימית, נשים ברצועת עזה ארגנו הפגנה לא אלימה ב-13 ביוני, בה הן קראו לסיום הלחימה. הן צעדו משכונת שג'עיה לבית המועצה המחוקקת הפלסטינית. הנשים שהפגינו סיפרו לעובדי UNIFEM כי כאשר הן חלפו על פני תחנת המשטרה אל-עבאס, צלפים לא מזוהים פתחו לעברן בירי מגגות הבתים הסמוכים. בירי נהרגו גבר ואישה, ואנשים נוספים נפצעו.

⁸ ועדת היגוי בינמשרדית של סוכנויות האו"ם בנושא הגנה על אזרחים. (Protection of Civilians: Inter Agency Standing Committee (IASC))

המושב החמישי של המועצה לזכויות אדם (11-18 ביוני 2007)

המועצה לזכויות אדם חידשה את קריאתה¹ לשלוח שתי משלחות לאיתור עובדות לשטחים הפלסטינים הכבושים וביקשה שנשיא המועצה והנציב העליון לזכויות אדם ידווחו על יישום החלטות המועצה בכינוס המושב הבא בספטמבר. בנוגע למשלחת הראשונה (שהמועצה קראה להקמתה בשישה ביולי 2006), מר ג'ון דוגארד, השליח המיוחד לענייני זכויות אדם בשטחים הכבושים, הגיש דו"ח² שבו הוא פירט את הסיבות לכך שהמשלחת לא אורגנה, ואמר למועצה שלדעתו המשלחת הנידונה היא "מיושנת ולא מעשית".

הארכיבישוף דזמונד טוטו, ראש המשלחת גבוהת הדרג לאיתור עובדות בבית חאנון³ דיווח גם הוא למועצה. הוא הסביר שהמשלחת לא הגיעה לרצועת עזה בשל אי שיתוף פעולה מצד ממשלת ישראל. בדיווחו של הארכיבישוף טוטו צוין כי "ברור שהפרות חמורות של זכויות אדם בוצעו בבית חאנון בשל פעילות צה"ל בסביבות ה-8 בנובמבר וביום עצמו", וכי יש לחקור אירועים אלה בתהליך עצמאי, חסר פניות ושקוף, שעדיף שיתבצע ברמת המדינה". הדו"ח גם מדגיש כי יש להגן על תושבי עזה בהתאם לחוק ההומניטארי הבינלאומי, ועל ישראל לפרט עד לכינוס המושב השישי של המועצה, מהם הצעדים בהם היא נוקטת להבטיח שתקרית כזו (בית חאנון, נובמבר 2006) לא תתרחש שוב. הדו"ח גם המליץ על כינון מנגנון בקרה והערכה עצמאית של מצב זכויות האדם של תושבי אזורי עימות.

הגנת ילדים

"הגנת ילדים כוללת אסטרטגיות ופעולות שמטרתן להגן על ילדים מתחת לגיל 18 מפני התעללות, ניצול ואלימות"².

ילדים (מתחת לגיל 18) נופלים קורבן לאלימות שנובעת מהסכסוך הישראלי-פלסטיני ומהעימות הפנימי בתוך הקהילה הפלסטינית. החלטת מועצת הביטחון של האו"ם מספר 1612, שאומצה ב-26 ביולי 2005, קובעת מפורשת שיש להגן על ילדים באזורי עימות. באמצעות המדדים המופיעים בסעיף זה מתבצעת בקרה על זכות הילדים להגנה כפי שהיא מפורטת בהחלטה. (פירוט המדדים בטבלאות נתונים בנוסח האנגלי המלא באתר OCHA)

חודש יוני היה החודש הקטלני ביותר בשנת 2007 עבור ילדים פלסטינים. 13 ילדים נהרגו, ארבעה מתוכם בלחימה הפנימית, ו-9 במסגרת העימות מול ישראל. מתוכם, 5 ילדים נהרגו כשהתעסקו עם פגז תותח ישראלי שנורה ולא התפוצץ. כולם נהרגו בעזה, למעט הרוג אחד בחברון. ההרוגים היו בני 8-17. נתון זה מביא את סך הילדים ההרוגים בשנת 2007 עד כה ל-53. לפחות 18 ילדים נפצעו בעימות מול ישראל, וחמישה נוספים בעימותים הפנימיים. ילדים ישראלים לא נהרגו או נפצעו במהלך החודש.

16 אנשים לפחות נפגעו מהריסת בתים, רובם ילדים. מתחילת שנת 2007 מספר העקורים כתוצאה מהריסת בתים עומד על 357, בהם 181 ילדים. מספר נכסים, בהם גני ילדים, מועדונים ואוטובוסים שמסיעים ילדים לבתי ספר, הועלו באש כשפרצו העימותים האלימים הפנימיים. בנוסף לכך, מרכז נוער בחאן-יונס נפרץ, ופלגים פלסטינים השתלטו עליו. 384 ילדים פלסטינים נמצאים במעצר בישראל, 10 מהם במעצר מנהלי, ללא כתבי אישום.

Child Protection: UNICEF ²

אלימות ורכוש פרטי

"האוכלוסייה האזרחית ואזרחים אינדיבידואלים ייהנו מהגנה כללית מפני סכנות הנובעות ממבצעים צבאיים... האוכלוסייה האזרחית מטבעה, ואזרחים אינדיבידואלים, לא יהיו מטרה להתקפות. מעשי אלימות או איומי אלימות, שמטרתם העיקרית לזרוע בהלה ופחד בקרב האזרחים, אסורים"³

גניבת עצי זית על ידי מתנחלים בכפר קריות, במחוז שכם.

מוחמד מקביל, בן 66, הוא חקלאי פלסטיני תושב הכפר קריות (Qaryut). הכפר, שבו מתגוררים כ-2,600 תושבים, שוכן בדרום נפת שכם. מקביל הוא בעליה של חלקת אדמה קטנה מדרום-מזרח לכפר, ובשנת 1966 הוא שתל בה 300 עצי זית. בשנים טובות, העצים מניבים עד 1,600 ק"ג שמן זית, ובערך 40 מבני משפחתו נהנים מהיצור. מאז שנת 2000, הזיתים הגדלים בחלקה זו מהווים את מקור הכנסתו העיקרית של מקביל.

בדרום ובמערב הכפר מקביל מקף בשתי התנחלויות ישראליות, שילה ועלי. בשנות ה-90, המאחזים שבות רחל ועדי-עד הוקמו ליד חלקת האדמה של מקביל. מאז הקמתם, המתנחלים ניסו שוב ושוב להשתלט על האדמה. בשנת 2000 מתנחלים הרסו חלק מהאדמה וגנבו לפחות חצי מהיבול. כתוצאה מההטרדה המתמשכת הוא לא הצליח למסוק את הזיתים בשש העונות האחרונות. בשנה שעברה מתנחלים הקימו גדר סביב הקרקע, כדי להבטיח שהוא לא יוכל לעבד אותה. בנובמבר 2006 הוא ובני משפחתו הצליחו להיכנס לשטח אחרי שתיאמו זאת מראש עם צה"ל, ואולם אחרי שצה"ל עזב את המקום, קבוצת מתנחלים הגיעה לשם ותקפה אותם באלימות. מקביל עצמו אושפז בשל פציעותיו. במקרה זה, כמו במקרים רבים אחרים, הוא הגיש תלונה במשטרת ישראל, אך במהלך השנה שעברה מאז לא ננקטה שום פעולה מצד המשטרה, והמתנחלים המשיכו להטרידו ולגנוב את יבוליו.

ב-17 ביוני 2007 הגיעו למקום קבוצה של מתנחלים שנהגו בדחפורים. הם עקרו וגנבו בשיטתיות את העצים. מקביל, שחזה במעשה מרחוק, יצר מיד קשר עם צה"ל. הם הפנו אותו לתחנת המשטרה שבהתנחלות בנימין, ומאוחר יותר באותו היום הוא הגיש תלונה במשטרה. כעבור כמה ימים מצאו הרשויות הישראליות בערך 140 מעצי הזית הגנובים במאחז עדי-עד, שם שתלו אותם המתנחלים סביב כביש הגישה למקום.

לפי מקביל, הוא הוזמן לפגישה עם יחידת הקישור הישראלית בבית אל ב-24 ביוני. בפגישה הבטיח נציג צה"ל לשתול את 140 העצים באדמתו, ולהוסיף לכך 30 עצים זקנים יותר ו-130 עצים צעירים כפיצוי. מקביל הסכים להצעה, בהכירו בעובדה שמדובר בפתרון הטוב ביותר האפשרי עבורו. כתוצאה מכך, ב-26 ביוני, צה"ל הגיע לאדמתו כדי לשתול את 140 העצים הגנובים.

אחרי שהעצים נשתלו, ספירה מדויקת של העצים גילתה כי 124 עצים בלבד נשתלו, וכולם ניזוקו בצורה חמורה. לפי מקביל, הם לא יניבו זיתים במשך עשור לפחות, אפילו אם יזכו לטיפול ותחזוקה. שאר העצים עדיין לא הגיעו. מפקדת התיאום והקישור ברמאללה אישרה את פרטי ההסכם עם מקביל, אך לא סיפקה תאריך להגעת שאר העצים.

ניסיונו של מוחמד מקביל הוא חלק מדפוס פעולה של אלימות מתנחלים כלפי פלסטינים ורכוש פלסטיני ברחבי הגדה, במיוחד במהלך עונת מסיק הזיתים שמתרחשת בסתיו. במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2007, נרשמו 98 תקריות מערבות מתנחלים. מתוכם, 25 הובילו לפציעת פלסטינים, 4 הובילו לפציעתם של אזרחים זרים, ו-9 הובילו לפציעת מתנחלים. סוגי התקריות כוללים הטרדה מילולית וגופנית של פלסטינים, נזק מכון

³ פרוטוקול 1, נספח לאמנות ג'נבה, סעיף 51.

לרכוש פלסטיני פרטי, הכולל עצים, יבולים, כלי רכב, צינורות מים ובתים, ומניעת גישה לקרקעות חקלאיות ולבתי ספר.

גישה וחופש תנועה

"לכל אדם הזכות לחופש התנועה והמגורים בתחומיה של כל מדינה. לכל אדם הזכות לעזוב כל מדינה, ובכלל זה את מדינתו שלו, ולחזור למדינה"⁷

" כל אדם הנמצא כחוק בשטחה של מדינה זכאי, בתחומי המדינה, לחופש תנועה ולחופש לבחור את מקום מגוריו"⁸.

נשים עברו חיפוש גופני והתבקשו להתפשט בנקודת הבדיקה בגילה, בית לחם

המידע שנאסף בעבודת שדה מצביע על כך שנשים שעברו בנקודת הבדיקה בגילה ביום שישי, ה-22 ביוני, נדרשו לעבור חיפוש גופני תוך שהן נדרשות לפשוט את בגדיהן. על פי הדיווחים לפחות 25 נשים עברו חיפוש גופני מעין זה באותו יום, במיוחד אלה שהגיעו בין השעות 0700-0900. באפריל 2007 דווח על ילדה בת 12 שהוכרחה להתפשט בפני נוכחים אחרים באותו המקום, ולכן ייתכן שהחיפוש שבוצעו ביוני לא מייצגים מקרה יחיד.

לפי ההצהרות שהתקבלו מנשים שעברו את החיפוש הגופני שעה שיצאו מבית לחם, חיילי צה"ל קראו לנשים שעמדו בתור, לפני שבדקו את תעודות הזהות שלהן או את היתרי הכניסה שלהן. הנשים נלקחו בקבוצות של שלוש או ארבע לחדר קטן בטרמינל, חלקן העריכו שגודלו היה כשני מטר רבועים בלבד. הכניסה לחדר מבוקרת בשלט רחוק. האינטראקציה האנושית היחידה שהייתה להן הייתה עם חיילת תוקפנית שישבה בחדר אחר, שהופרדה מהן באמצעות חלון זכוכית. הנשים קיבלו הוראה להתפשט עד לתחתונים שעה החיילת מעבר לקיר הזכוכית בחנה אותן מרחוק. החיילת הורתה להן לעמוד בצורות שונות ולהסתובב לשם הבדיקה. גם נשים מבוגרות נדרשו להתפשט.

נשים שנכנסו לבית לחם דרך ירושלים, גם אלה שלבשו לבוש מסורתי מלא, או חג'אב, נצפו כשהן עוזבות את חדר הבדיקה. דווח שהנשים שנצפו עוזבות את החדר עזבו כשהן בוכות והן ייעצו לאחרות לא להיכנס לחדר. עוד דווח שנשים שביקשו לעזוב את חדר הבדיקה ולחזור להיכן שבאו סורבו.

נשים הנכנסות ויוצאות מירושלים דרך קבע עושות זאת בשל כורך חיוני, זאת אומרת כדי להגיע למקום עבודתן או כדי להגיע לשירותים בסיסיים וחיוניים. לפחות חלק מהנשים שעברו את החיפוש היו בעלות אישורי כניסה שהונפקו על ידי ישראל, ובעבר הן עברו סינוני ביטחון ישראליים. בנוסף, כל מי שעוזב את בית לחם דרך הטרמינל עובר דרך גלאי מתכות רגיש ביותר, יחד עם מיטלטליו. תחושת ההשפלה של הנשים מתגברת נוכח חששן שהחיפוש תועדו ונצפו על ידי חיילים. צוות OCHA העלה את הסוגיה בפני צה"ל, וכיום מוצב קצין יחידת DCL בגילה על בסיס יומי. ארגון OCHA ממתין לתוצאות הבדיקה של אירועי ה-22 ביוני, בדיקה שצה"ל הצביע על קיומה.

⁷ ההצהרה האוניברסאלית בדבר זכויות אדם, סעיף 13
⁸ האמנה הבינלאומית בדבר זכויות פוליטיות ואזרחיות, סעיף 12 (1).

תנאים סוציו-אקונומיים

"לכל אדם הזכות לעבוד, החירות לבור את פרנסתו, הזכות לנאי עבודה הוגנים וטובים, הזכות להגנה מפני אבטלה".

ראיות נקודתיות על התדרדרות התנאים הסוציו-אקונומיים בגדה המערבית, שסיפק ארגון אונר"א

שינויים ברמת האבטלה, רמת העוני ובתנאים הסוציו-תרבותיים:

במחנה ג'נין, מספר סוחרים ידועים שמעולם לא נזקקו לתמיכה כלכלית זכאים כעת לסיוע חירום של אונר"א, לאחר שאיבדו בחודשים האחרונים את עסקיהם ואת הכנסותיהם.

מספר פליטות דיווחו שביקשו מחמיהן למכור את החלק של בעליהן בירושה, כדי שיוכלו לעמוד בהוצאות המזון והבריאות השגרתיות. על פי רוב בקשות אלה מסורבות. התסכול שחשים בני הנוער כתוצאה מהמצב הנוכחי גורם לחשש רב. המחסור במקומות עבודה, מגבלות התנועה, ותחושת ההתפכחות מאשליות הקשורות לעתיד גורמים לעתים תכופות לגישה אלימה, שמתלקחת בקלות והופכת לתגובה קיצונית.

אנשי אונר"א מבחינים בהתדרדרות מתמשכת של תנאי המחיה של משפחות הפליטים שהוגדרו באונר"א כמקרים של מצוקה קשה. בקרב משפחות אלה נראה שהמשפחות שבהן בני משפחה נכים הן נזקקות במיוחד, ולא יכולות לממן טיפולים מיוחדים לחולים.

חלק ממוטבי המזון של אונר"א מדווחים על קשיים גוברים ברכישת מוצרי מזון נוספים כמו מלח ושמרים, שלא נכללים בחבילות המזון. עלויות הנסיעה למוקדי חלוקת המזון גבוהות, והמוטבים מציינים שהוצאה זו משפיה על ערך הסיוע שהם מקבלים.

חלק מהמשפחות מנסות לחסוך בהוצאות המזון, והן קונות קמח ושמן מהמוטבים. דווח שניתן לחסוך כ-30 שקלים עבור שק קמח, והכסף שנחסך מוקצה לצרכים אחרים. ואולם, מספרי מוטבי אונר"א שמסכימים למכור את מוצרי חבילת הסיוע שלהם ירד משמעותית. מוטבי חבילות המזון מבקשים שהרכב החבילה יותאם לצרכים שלהם. מוטבים בדואים מבקשים לא לכלול בחבילה אבקות חלב שכן יש ברשותם עדרי בקר, אך הם זקוקים לקמח. ולהיפך, מוטבים עירוניים זקוקים פחות לקמח שכן יש להם גישה למאפיות, ולכן הם מעדיפים יותר אבקות חלב ופחות קמח.

חקר אירוע:

איברהים, ילד פליט בן ארבע מהכפר דיר-אל-אסד-אל-טהה סובל מנכות מלידה. אמו, שכירה ברשות הפלסטינית (רש"פ), יכלה מאז ומתמיד לממן טיפול רפואי פרטי, תרופות ופיזיותרפיה. בחודשים האחרונים היא נאלצה להפסיק את טיפולי הפיזיותרפיה של ילדה. אמו של איברהים, שאיבדה את מקור פרנסתה הקבוע, לא יכולה יותר לממן טיפולים פרטיים ותרופות יקרות. מרכז הפיזיותרפיה בעיירה דורא, שהיה בעבר נגיש, נסגר, והמרפאה המקצועית היחידה המתמחה בטיפול הנדרש נמצאת בחברון. משפחתו של איברהים לא יכולה לשלם עלות נסיעה בגובה 15 שקלים, כתוצאה מכך הילד לא נהנה יותר מטיפול פיזיותרפיה והדבר מסכן חמורות את התפתחותו ואת הסיכויים להשגת שיפור במצבו.

¹ ההצהרה האוניברסאלית בדבר זכויות אדם, סעיף 23.

תנאים סוציו-אקונומיים - המשך

התלות בתעסוקה במנגנון הרש"פ גוברת, ועומדת כעת על 160 אלף שכירים בשטחים הכבושים, בעזה ובגדה המערבית. שכירים אלה מייצגים את הנתונים הבאים:

22.9 אחוזים מהמועסקים בשטחים הפלסטינים
16.5 אחוזים מהמועסקים בגדה
38.7 אחוזים מהמועסקים ברצועת עזה
10.3 אחוזים מכוח העבודה ברצועת עזה

(נמקור: סקר כוח העבודה של PCBS 2006)

נתונים שנתיים של עוני – מבוסס צריכה
על פי נתוני הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה

בשטחים	ברצועת עזה		בגדה המערבית
20.3%	33%	14.5%	1998
23.6%	41.9%	16.2%	2001
35.5%	44.7%	30.9%	2003
25.6%	37.2%	19.8%	2004
29.5%	43.7%	22.3%	2005
30.8%	50.7%	24%	2006

בריאות

"הבריאות הינה מצב של רווחה גופנית, נפשית וחברתית כוללת, ולא רק היעדר מחלות או חולשות".¹

"מצב של בריאות נפשית טובה הינו מצב של רווחה רגשית וחברתית, בו הפרט מגשים את יכולותיו, ומסוגל להתמודד עם לחצי החיים הנורמאליים, מסוגל לעבוד בצורה פורה ופרודוקטיבית, ומסוגל לתרום לקהילתו".²

בחדש יוני, הגישה לשירותי הבריאות הפכה לקשה ביותר ברצועת עזה. עובדי מערכת הבריאות הצליחו בקושי רב להגיע למקומות עבודתם. לעתים, מרפאות ראשוניות בקהילה תפקדו בצורה חלקית בלבד, ובתי החולים סיפקו שירותי חירום בלבד תוך שהם מתפקדים תחת לחץ רב. במהלך המשבר, עובדי ארגון הבריאות העולמי (WHO) עקבו אחר צרכי החירום של המגזר הרפואי, וקישרו בין משרד הבריאות הפלסטיני לגורמים אחרים. הארגון תיאם פגישת חירום במשרדי משרד הבריאות הפלסטיני בעזה, ב-14 ביוני, בין נציגי הצלב האדום הבינלאומי, סוכנות OCHA, נציגי ארגוני סיוע איטלקיים ונציגי משרד הבריאות עצמו. בפגישה זוהו הצרכים הבאים: תרומות דם, מזון עבור בתי החולים, ערכות ניתוח, דלק עבור האמבולנסים, ומיטות. בעיה מרכזית נוספת שנידונה היא סוגית טיפול החירום בפצועים.

בנוסף לכך כינסו סוכנויות האו"ם השונות את ראשי הסוכנויות פגישה ב-13 ביוני, בה נידון המשבר. נציגי ארגון הבריאות העולמי (WHO) לקחו על עצמם את האחריות לתיאום מגזר הבריאות, הכולל את תיאום תגובת החירום ועדכון מטריצת התגובות. הארגון סיפק מנות דם,

¹ ארגון הבריאות העולמי (WHO)
² חוקת ארגון הבריאות העולמי, 1948

תרופות, מוצרים רפואיים מתכלים ומוצרי מעבדה. הארגון הבריאות העולמי בשיתוף עם הצלב האדום תיווכו בין צה"ל למשרד הבריאות הפלסטיני בנושא יבוא תרופות ומוצרים מתכלים מהגדה, דרך מעבר ארז.

הפניית חולים לבתי חולים בחו"ל נמנעה בשל סגירת מעבר רפיח. הארגון בשיתוף הצלב האדום ו-OCHA מנסים לתאם את פתיחת הגבול במקרי חירום.

אונר"א נתקל בקשיי מימון של עלויות האישפוז

ארגון אונר"א נתקל בקשיים רבים באשפוז מטופלים בשל גורמים רבים, התוצאה היא קשיי תקציב חמורים שהארגון לא יכול לעמוד בהם. תנאים אלה כוללים את התדרדרות במצב הסוציו-אקונומי של התושבים, הגידול בשיעורי העוני והאבטלה, שמאלצים את הפליטים לפנות לבתי החולים של אונר"א. הפגיעה בשירותי משרד הבריאות הפלסטיני בשל שביתת העובדים והתמוטטות חלק מהשירותים שמציע המשרד, בשל הסנקציות הכלכליות, הפכו את השירותים שמציע אונר"א לשירותים היחידים בשטח עבור הפליטים. קטגורית הנשים הפליטות שנשואות לגברים שאינם פליטים תורמת לעלייה זו. במהלך הרבעון הראשון של השנה 315 מטופלות כאלה הופנו לבתי החולים עמם היו לאונר"א קשרים חזיים, קבוצה זו הולכת וגדלה. חולים הסובלים ממחלות שאינן מדבקות מתאשפזים פעמים רבות בשל טיפול לקוי במחלתם. גורם נוסף המשפיע על המצב הוא גידול אוכלוסין בשיעור של 3.6 אחוזים. תקציב האשפוז של אונר"א הוקטן מ-3.8 מיליון דולר ל-3.3. צעדים קשים, כמו הפסקת בדיקות ה-CT ושירותי NET בבתי החולים, ודחיית ניתוחים במקרים מסוימים, ננקטו כתוצאה מכך.

UNICEF ו-UNFPA תומכים בתחזוקת שירותי הבריאות הבסיסיים עבור ילדים ואמהות בעזה, ומבטיחים את בטיחות החיסונים ויעילותם

תחזוקת שירותי הבריאות הבסיסיים עבור ילדים ואמהות, והבטחת תגובה יעילה ומהירה לצרכים המיוחדים שנוצרים במצבי חירום בעזה, עמדו בראש סדר העדיפויות של הארגונים UNICEF ו-UNFPA. ארגון UNICEF פתח בתוכנית לרכישת אספקה במטרה לעמוד בצרכים המידיים של מחסני משרד הבריאות הפלסטיני והסרה האדום, ובניסיון לצפות את הצרכים במצבי החירום העתידיים. ארגון UNFPA עובד עם מרכזי בריאות האישה בג'באליה ובבורייג', ודואג להמשכיות השירות, הכולל סיוע נפשי ורפואי רחב היקף (סיוע המיועד לנשים לפני ואחרי לידה, וטיפול גניקולוגי). הצורך להגיב לדילול מלאי האספקה המופנה לפריון האישה ולבריאות הילד התגבר בשל מצב החירום בעזה. בתי החולים התקשו במיוחד להתמודד עם ניתוחים קיסריים בשל מחסור בחומרי הרדמה, משככי כאבים ותרופות נוספות. ארגון UNFPA הצליח לרכוש ולהביא כמות משמעותית של תרופות במחצית השנייה של חודש יוני. בין היתר נרכשו יותר מ-60 ערכות חירום הכוללות מגוון תרופות, ציוד מתכלה וכלים. בנוסף לכך, ארגון UNICEF רכש 100 ערכות עזרה ראשונה ו-300 ערכות היגיינה לתינוק ולמשפחה. ארגון UNFPA מתייחס לצרכי הנשים על ידי רכישת ערכות היגיינה אישיות המסייעות לנשים לשמור על ההיגיינה האישית שלהן ועל כבודן. החיסונים שנרכשו על ידי UNICEF שנשלחו לעזה ביוני 2007 יכבסו את צרכי החיסון של הילדים והאמהות עד מארס 2008. הציוד הבסיסי שנרכש לשדרוג יחידת התינוקות שזה עתה נולדו בבתי החולים ברצועת עזה נשלח גם הוא לעזה. הוגשה תמיכה בתחום בקרת חדר הקירור במחסן החיסונים הראשי של משרד הבריאות הפלסטיני ותחזוקתו. רכישת נשאי חיסונים וציוד לבקרת חיסונים נמצאת בעיצומה, במטרה לסייע בתחזוקת שרשרת קירור יציבה בעזה.

ביטחון במזון וחקלאות

"מצב של ביטחון במזון קיים כאשר לכל האנשים, בכל רגע נתון, יש גישה מספקת, בטוחה ומזינה למזון, בצורה שעונה על צרכיהם התזונתיים ומאפשרת להם לנהל אורח חיים פעיל

ובריא"^ט.

- מצב חוסר היציבות בעזה במהלך חודש יוני והשלכותיו הפוליטיות מעורר חשש בנוגע לעמידותה הכלכלית של אוכלוסיית עזה. זאת ועוד, החששות בנוגע ליציבות הגדה המערבית גוברים ומצב זה עשוי להגביל את הגישה הפיזית של האוכלוסייה לעבודה ולשוקים.
- בשבוע האחרון של חודש יוני, משרד הרווחה הפלסטיני חידש את מדיניות התשלום במזמן למקרי סעד מיוחדים, מתוכם 19,818 בגדה, ו-20,474 ברצועת עזה. התשלומים נמשכים, אך סכום התשלומים הכללי עומד על 7 מיליון שקלים.
- ניתן למצוא את כל סוגי המזון הבסיסיים בשווקים בגדה. מחיר סל המזון בגדה (המכיל 7 סוגי מזון בסיסיים) נותר זהה לרמתו במאי 2007, ואולם הוא נותר גבוה ב-6 אחוזים מהנתון המקביל ביוני 2006. לעומת זאת, מחיר סל המזון בעזה התייקר בשני אחוזים בהשוואה למאי 2007, והתייקר ב-9 אחוזים בהשוואה ליוני 2006.
- במהלך חודש יוני נרשמו עליות מחירים חדות בשווקים, האטה בייצור במשק, והקפאת הייצוא, גורמים אלה השפיעו על יצרני גידולים חקלאיים לשיווק. ואולם, ייבוא האספקה ההומניטארית התחדש דרך המעברים סופה, כרם שלום, ארז וקרני (בו פועלת חגורת מסוע בודדת). המידע העדכני ביותר מצביע על כך שהצרכים ההומניטאריים של האוכלוסייה נענים. ואולם, חסימת היבוא המסחרי של חומר גלם מקטינה את יכולת היצור של עזה. לפי נתוני Paltrade, סך כמות המזון המיובאת לעזה בחודש יוני 2007 קטנה ב-30 אחוזים מהכמות שיובאה במאי, וכמעט זהה לכמות שיובאה ביוני 2006.
- כמות הדגה בחודש יוני עמדה על 310 טון, בהשוואה ל-687 טון דגה בחודש מאי, ובדומה לכמות הדגה בחודש יוני 2006.

תמונת מצב בעזה:

- משקי בית ברצועה אגרו מוצרי מזון חיוניים במהלך המשבר שפרץ בחודש יוני.
- קיים מחסור באבקת חלב מלא, תחליפי חלב לתינוקות, ושמן צמחי (למרות כמויות השמן המיובא).
- נרשמה עלייה חדה במחירי השוק של המזון והתוצרת החקלאית.
- הערך הנתפס של סיוע במזון עולה והופך להיות חיוני לכל משק בית, בשל ירידת ערך המזומנים.

מידע מפורט על עזה ניתן למצוא בדו"ח *Gaza Food Security and Market Report*, גיליון מספר 9.

השפעת הסגר על עזה על החקלאות

הסגר המתמשך על עזה ישפיע על זמינות מזונות עשירים בחלבון מן החי ועל נגישותם לתושבי עזה. כדי להתמודד עם המצב, ארגון המזון והחקלאות העולמי FAO מציע להגן על יכולות הייצור המקומיות כדי להקל על המחסור בסחורה מיובאת, באמצעות הפניית תוצרת חקלאית עבור גידולים חקלאיים ובע"ח. מהלך זה יסייע בהתמודדות עם צרכי האוכלוסייה

^ט ביטחון במזון: FAO/WHO/WFP

בתוצרת טרייה וישלים את הסיוע במזון. יש לבצע הכשרה והפניית הייצור החקלאי למגוון יבולים, במגמה להגדיל את אפשרויות השוק.

מים ותברואה

"זכות האדם למים מזכה כל אדם בכמות מים מספקת, בטוחה, הוגנת, נגישה פיזית ושניתן לעמוד במימונה, לצרכים אישיים וביתיים".

הלחימה הפנימית בין הפלגים בעזה פגעה ברשת החשמל הנחוצה לתפעול הבארות בעזה, וגרמה להגדלת התלות בדלק לתדלוק הגנרטורים שנועדו לגיבוי. הדבר השפיע על 31 גנרטורים ושש תחנות שאיבה למי ביוב בעיר עזה ובמרכז רצועת עזה. כמו כן, כמות הכימיקלים הנחוצה לשמירת איכות המים נמצאת ברמת מלאי נמוכה במיוחד, ומספר משלוחי כלור וחומרי חיטוי אחרים נחסמו במעבר הגבול עם ישראל. בנוסף לכך, עבודתם של רוב ארגוני הסיוע, במיוחד אלה העוסקים בטיהור מים, נעצרה. למרבה המזל, ניתן מענה חירום על ידי ארגונים בינלאומיים כמו UNICEF, הצלב האדום הבינלאומי, ו-OXFAM, שסיפקו דלק להתנעת הגנרטורים וכימיקלים.

מצוקת מים

במהלך חודש יוני, סופקו בממוצע 58 ליטר מים ביום לנפש בגדה המערבית, וברצועת עזה, סופקו 57. ניתוח נתוני WES לחודש יוני 2007 מצביע על המגמות הבאות:

- אספקת המים הכללית ירדה ב-12 אחוזים בגדה, וב-42 אחוזים ברצועת עזה, בהשוואה לממוצע שנת 2006.
- המחיר הממוצע של מי מיכלית מים לקהילות שאינן מחוברות לרשת המים נותרה באותה הרמה. ממוצעי המחירים אינם ממחישים נאמנה את שונות המחירים, במיוחד בגדה. באזורים המרוחקים בגדה המערבית מחיר המים עלול להיות גבוה פי שלושה מהממוצע וזאת בשל המרחק הרב שמיכליות המים נאלצות לגמוע עד להגעתן לצרכנים, בשל סגירת צירי התחבורה והגבלות תנועה ובשל תנודות עונתיות.
- מספר משקי הבית המחוברים למערכת המים ומשלמים את חשבונותיהם ירד בגדה המערבית, ושמר על רמתו בעזה, בהשוואה למאי 2007 (ממוצע זה בשנת 2006 בעזה עמד על 4 אחוזים).
- לא נרשמו תנודות בהוצאות משקי הבית על שירותי סניטציה, כפי שהם מחושבים כאחוז מתוך ההכנסה.

חקר אירוע: מחסור מים באזור יאטה – דרום חברון

אזור יאטה מושפע קשות ממחסור במים, מחסור שהגיע בעונת הקיץ הנוכחית לשיא. כמות המשקעים שהצטברה עמדה על 150 מילימטרים בלבד בחורף, והמים המעטים שנאגרו הופנו למטרות שימוש ביתי. עלות מטר קוב מים שמספקות מיכליות מים מגיע ל-10-15 ₪, מה שהופך אותם ליקרים מאד. מים אלה נקנים בלית ברירה, בשל המחסור החמור באיזור, ובשל היעדר מערכת מים בכפרי האיזור בהם מתגוררים כ-40 אלף איש.

מי הגשם נאספים במערכת לא הולמת ובאגני מים מדורדרים ומזוהמים, מהם שותים התושבים. מים אלה גורמים לבעיות בריאות בקרב התושבים, שכן הם נגועים באמבות, מהן סובלים במיוחד ילדים ונשים הרות. בשל המחסור במי שתייה, רוב התושבים עוסקים בחקלאות המושתתת על מי גשם, והחקלאות מוגבלת בשל עונת החורף הקצרה. תושבים

¹ מים וסניטציה: ועדת האום לענייני זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות, החלט 15, נובמבר 2002.

רבים משתמשים במים אפורים לא מטוהרים להשקיית הגינות הביתיות, השקיה זו פוגעת באיכות התוצרת, בבריאות האנשים ובסביבה. מחסור במי שתייה לבהמות גרמה לבעלי עדרים למכור את עדריהם. נסיבות אלה מעוררות חשש נוכח התדרדרות התנאים הכלכליים בשל התנאים שפורטו, שגרמו לירידת הפריין החקלאי. תופעה זו מתרחשת לצד מחסור במקומות עבודה והזדמנויות תעסוקה בשל הסגר שמטילה ישראל. זאת ועוד, באיזור רקע'ה, ישראל מטה בכוונה את מקורות המים לשימוש ההתנחלויות.

לפרטים נוספים נא לפנות לגברת איניתסר אשתאיה, או לגברת סוניה נג'אר במשרדי FAO בירושלים, 532275.

חינוך

"כל הילדים זכאים לחינוך איכותי שנובע מגישה מבוססת זכויות שמושתתת על מושג השוויון המגדרי"^א

ארגון OCHA תיעד 17 מקרים של התקפות והפרעות לתפקוד בתי ספר ולרכושם במהלך חודש יוני. תשעה מתוכם התרחשו ברצועת עזה ושמונה בגדה המערבית. עשה מקרים קשורים לעימותים וללחימה בין הפלגים ושבעה קשורים לפעולות צה"ל. מקרים אלה כללו בין היתר התקפות של רעולי פנים, גרימת נזק לרכוש, ומקרים בהם בתי ספר נאלצו לסגור את שעריהם בשל פעולות צה"ל.

בחודש יוני נערכו בחינות הבגרות של התיכונים הפלסטינים, שנקראות בערבית בחינות תווג'יה. יותר מ-50 אלף תלמידים נבחנו השנה בבחינות אלה, בין ה-11 ל-28 ביוני. מתוכם, כ-24 אלף הם תושבי רצועת עזה. המצב הביטחוני, במיוחד ברצועת עזה, הקשה על קיום הבחינות. כ-200 תלמידים נעדרו מהן ב-13 ביוני בשל הלחימה שפרצה בין הפלגים. משרד החינוך הפלסטיני נאלץ לסגור תשעה מרכזי בחינות בעזה, ושלושה בחן-יונס. פעילות צה"ל הפריעה גם היא לעריכת הבחינות.

תלמיד בן 18 נהרג כשיצא ממרכז הבחינות ב-13 ביוני ברצועת עזה. תלמידה בת 18 נורתה ברגלה באותו היום בדרכה למבחן בעיר עזה. ממשלת החירום החדשה שהוקמה ביצעה סבב מינויים מחודשים בקרב הצוותים ברמה האופרטיבית. סבב מינויים זה פגע באיכות השירות הניתן קבוצות האוכלוסייה המוטבות, ובכלל זה נפגעה העברת כספים מהגדה לעזה, עבור מיזמים שונים. כתוצאה מכך, עוכבו חלק מפעילויות תלמידי בתי הספר. הארגונים UNICEF ו-Save the Children ינהלו במשותף בתחילת יולי סדנת הדרכה בערבית בנושא חינוך במצבי חירום, רמת מינימום חינוכית במצבי חירום, משברים כרוניים ובנייה מחדש מוקדמת.

לקריאת הדו"ח המלא בשפה האנגלית פנו לאתר OCHA :
http://www.ochaopt.org/documents/HM_June07_.pdf

המשרד לתאום הומניטארי של האו"ם – OCHA
טל: 3872 ירושלים, 582 5853 /9962 – 02 ochaopt@un.org www.ochaopt.org

UNICEF^א

¹ ראה החלטה A/HRC/5/L.5 מה-14 ביוני 2007
² ראה החלטה A/HRC/5/11, מה-8 ביוני 2007
³ הוקמה בעקבות החלטת המועצה מספר S-3/1